

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी काण्व संहिता)
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ
Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ
Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)
ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା
ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଓଡ଼ିଆ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

॥ ଅଥ ବ୍ରହ୍ମସ୍ତ୍ରୀଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ୟଞ୍ଜାଗ୍ରତୋ ଦୂରମୁଦୈତି ଦୈବଂ ତଦୁ ସୁପ୍ରସ୍ୟ ତଥୈବୈତି ।
ଦୂରଂଗମଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ଜ୍ୟୋତିରେକଂ ତନ୍ନେ ମନଃ ଶିବସଂକଳ୍ପମସୁ ॥୧॥

ପିତୁଂ ନୁ ସ୍ତୋଷଂ ମହୋ ଧର୍ମାଣଂ ତବିଷୀମ୍ ।
ୟସ୍ୟ ତ୍ରିତୋ ବ୍ୟୋଜସା ବୃତ୍ରଂ ବିପର୍ବମର୍ଦ୍ଧୟତ୍ ॥୨॥ ୨

ଅନ୍ନିଦନୁମତେ ତ୍ୱଂ ମନ୍ୟାସୈ ଶଂ ତ ନୟୁଧି ।
କ୍ରତ୍ୱେ ଦକ୍ଷାୟ ନୋ ହିନୁ ପ୍ର ଶ ଆୟୁଃଷି ତାରିଷଃ ॥୩॥ ୩

ସିନୀବାଲି ପୃଥୁଷ୍ଟକେ ଯା ଦେବାନାମସି ସୁସା ।
ଭୁଷସ୍ତୁ ହବ୍ୟମାଦୁତଂ ପ୍ରଜାଂ ଦେବି ଦିଦିତ୍ୱି ନଃ ॥୪॥ ୪

ପଞ୍ଚି ନଦ୍ୟଃ ସରସ୍ୱତୀମପି ଯୁକ୍ତି ସସ୍ରୋତସଃ ।
ସରସ୍ୱତୀ ତୁ ପଞ୍ଚିଧା ସୋ ଦେଶେଭବସ୍ତରିତ୍ ॥୫॥ ୫

ତୁମଗ୍ନେ ପ୍ରଥମୋ ଅଙ୍ଗିରା ଋଷିର୍ଦେବୋ ଦେବାନାମଭବଃ ଶିବଃ ସଖା ।
ତବ ବ୍ରତେ କବୟ୍ମେ ବିଦ୍ମନାପସୋଽଜାୟନ୍ତ ମରୁତୋ ଭ୍ରାଜଦୃଷ୍ଟୟଃ ॥୬॥ ୬

ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ତବ ଦେବ ପାୟୁଭିର୍ମଘୋନୋ ରକ୍ଷ ତନ୍ମୃଷ୍ଟ ବନ୍ଧ୍ୟ ।
ତ୍ରାତା ତୋକସ୍ୟ ତନୟେ ଗବାମସ୍ୟାନିମେଷଃ ରକ୍ଷମାଶସ୍ତବ ବ୍ରତେ ॥୭॥ ୭

ଉତ୍ତାନାୟାମବ ଭରା ଚିକିତ୍ସାହସଦ୍ୟଃ ପ୍ରବୀତା ବୃଷଣଂ ଜଜାନ ।
ଅରୁଷସ୍ତୃପୋ ରୁଶଦସ୍ୟ ପାଜ ଇଳାୟାସୁତ୍ରୋ ବୟୁନେଽଜନିଷ୍ଟ ॥୮॥ ୮

ଇଳାୟାୟା ପଦେ ବୟଂ ନାଭା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧି ।

ଜାତବେଦୋ ନିଧୀମହ୍ୟଗ୍ନେ ହବ୍ୟାୟ ବୋଳହବେ ॥୯॥ ୯ (୧୮୭୧)

ପ୍ର ମନ୍ନହେ ଶବସାନାୟ ଶୁଷମାଞ୍ଜୁଷଂ ଗିର୍ବଶସେ ଅଞ୍ଜିରସ୍ବତ୍ ।

ସୁବୃକ୍ତିତି ସୁବତ ଋଶ୍ମିୟାୟାର୍ଚମାର୍କଂ ନରେ ବିଶ୍ମତାୟ ॥୧୦॥ ୧୦

ପ୍ର ବୋ ମହେ ମହି ନମୋ ଭରଧୁମାଞ୍ଜୁଷ୍ୟଃ ଶବସାନାୟ ସାମ ।

ୟେନା ନଃ ପୂର୍ବେ ପିତରଃ ପଦଞ୍ଜା ଅର୍ଚନ୍ତୋ ଅଞ୍ଜିରସୋ ଗା ଅବିନ୍ନନ୍ ॥୧୧॥ ୧୧

ଇକ୍ଷତି ତ୍ବା ସୋମ୍ୟାସଃ ସଖାୟଃ ସୁନ୍ଦ୍ରତି ସୋମଂ ଦଧତି ପ୍ରୟାଂସି ।

ତିତିକ୍ଷନ୍ତେ ଅଭିଶସ୍ତିଂ ଜନାନାମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ବଦା କଶ୍ଚନ ହି ପ୍ରକେତଃ ॥୧୨॥ ୧୨

ନ ତେ ଦୂରେ ପରମା ଚିଦ୍ରଜାଂସ୍ୟ ତୁ ପ୍ର ଯାହି ହରିବୋ ହରିଭ୍ୟାମ୍ ।

ସ୍ଥିରାୟ ବୃଷ୍ଟେ ସବନା କୃତେନା ଯୁକ୍ତା ଗ୍ରାବାଶଃ ସମିଧାନେ ଅଗ୍ନୌ ॥୧୩॥ ୧୩

ଅଷାଳହଂ ଯୁସ୍ତୁ ପୃତନାସୁ ପପ୍ତିଃ ସ୍ୱର୍ଷାମୟାଂ ବୃଜନସ୍ୟ ଗୋପାମ୍ ।

ଭରେଷୁଜାଂ ସୁକ୍ଷିତିଂ ସୁଗ୍ରବସଂ ଜୟନ୍ତଂ ତ୍ୱାମନୁ ମଦେମ ସୋମ ॥୧୪॥ ୧୪

ସୋମୋ ଧେନୁଂ ସୋମୋ ଅର୍ବନ୍ତମାଶୁଂ ସୋମୋ ବୀରଂ କର୍ମଣ୍ୟଂ ଦଦାତି ।

ସାଦନ୍ୟଂ ବିଦଥ୍ୟଂ ସଭେୟଂ ପିତୃଶ୍ରବଣଂ ଯୋ ଦଦାଶଦସ୍ତୈ ॥୧୫॥ ୧୫

ତ୍ୱମିମା ଓଷଧୀଃ ସୋମ ବିଶ୍ୱାସ୍ତ୍ରମପୋ ଅଜନୟସ୍ତୁଂ ଗାଃ ।

ତ୍ୱମା ତତନ୍ତୋର୍ବନ୍ତରିକ୍ଷଂ ତ୍ୱଂ ଜ୍ୟୋତିଷା ବି ତମୋ ବବର୍ଥ ॥୧୬॥ ୧୬

ଦେବେନ ନୋ ମନସା ଦେବ ସୋମ ରାୟୋ ଭାଗଂ ସହସାବନ୍ନତି ଯୁଧ୍ୟା ।

ମା ତ୍ବା ତନଦୀଶିଷେ ବୀର୍ଯ୍ୟସୋଭୟେଭ୍ୟଃ ପ୍ର ଚିକିତ୍ସା ଗ ଇକ୍ଷୌ ॥୧୭॥ ୧୭

ଅକ୍ଷୌ ବ୍ୟଖ୍ୟକ୍ତକୁଭଃ ପୃଥିବ୍ୟାୟା ଧନ୍ୱ ଯୋଜନା ସପ୍ତ ସିନ୍ଧୁନ୍ ।

ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷଃ ସବିତା ଦେବ ଆଗାଘଧଦ୍ରତ୍ନା ଦାଶୁଷେ ବାର୍ଯ୍ୟଶି ॥୧୮॥ ୧୮

ହିରଣ୍ୟପାଣିଃ ସବିତା ବିଚର୍ଷଣିରୁତେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରୀୟତେ ।
ଅପାମୀବାଂ ବାଧତେ ବେତି ସୂର୍ଯ୍ୟମତି କୃଷ୍ଣେନ ରଜସା ଦ୍ୟାମୃଣୋତି ॥୧୯॥ ୧୯

ହିରଣ୍ୟହସ୍ତୋ ଅସୁରଃ ସୁନୀଥଃ ସୁମୂଳୀକଃ ସ୍ୱବା ଯାତୁର୍ବାତ୍ ।
ଅପସେଧନ୍ରକ୍ଷସୋ ଯାତୁଧାନାନସ୍ଥାଦେବଃ ପ୍ରତିଦୋଷଂ ଗୃଣାନଃ ॥୨୦॥ ୨୦

ୟେ ତେ ପଞ୍ଚାଃ ସବିତଃ ପୂର୍ବ୍ୟାସୋଃରେଶବଃ ସୁକୃତା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ।
ତେଭିର୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ପଥିତିଃ ସୁଗେଭୀ ରକ୍ଷା ତ ନୋ ଅଧି ତ ବ୍ରୁହି ଦେବ ॥୨୧॥ ୨୧

ଭଭା ପିବତମଶ୍ୱିନୋଭା ନଃ ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତତମ୍ । ଅବିଦ୍ରିୟାଭିରୁତିଭିଃ ॥୨୨॥ ୨୨

ଅପ୍ନସ୍ପତୀମଶ୍ୱିନା ବାଚମସ୍ତେ କୃତଂ ନୋ ଦସ୍ତା ବୃଷଣା ମନୀଷାମ୍ ।
ଅଦ୍ୟତ୍ୟୋଃବସେ ନିହ୍ନୟେ ବାଂ ବୃଧେ ତ ନୋ ଭବତଂ ବାଜସାତୌ ॥୨୩॥ ୨୩ (୧୮୮୫)

ଦ୍ୟୁଭିରକୁଭିଃ ପରି ପାତମସ୍ଥାନରିଷ୍ଟେଭିରଶ୍ୱିନା ସୌଭଗେଭିଃ ।
ତନ୍ନୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମାମହନ୍ତାମଦିତିଃ ସିନ୍ଧୁଃ ପୃଥିବୀ ଉତ ଦ୍ୟୌଃ ॥୨୪॥ ୨୪

ଆ କୃଷ୍ଣେନ ରଜସା ବର୍ତମାନୋ ନିବେଶୟନ୍ନମୃତଂ ମର୍ତ୍ୟଂ ତ ।
ହିରଣ୍ୟୟେନ ସବିତା ରଥେନା ଦେବୋ ଯାତି ଭୁବନାନି ପଶ୍ୟନ୍ ॥୨୫॥ (୧) ୨୫

ଆ ରାତ୍ରି ପର୍ଯ୍ୟବଂ ରଜଃ ପିତୁରପ୍ରାୟି ଧାମତିଃ ।
ଦିବଃ ସଦାଂସି ବୃହତୀ ବି ତିଷ୍ଠସ ଆ ତ୍ୱେଷଂ ବର୍ତତେ ତମଃ ॥୧॥ ୨୬

ଉଷସ୍ତୁଜିତ୍ରମା ଭରାସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ବାଜିନୀବତି ।
ୟେନ ତୋକଂ ତ ତନୟଂ ତ ଧାମହେ ॥୨॥ ୨୭

ପ୍ରାତର୍ଜିତଂ ଭଗମୁଗ୍ରଂ ହୁବେମ ବୟଂ ପୁତ୍ରମଦିତେୟୋ ବିଧର୍ତା ।
ଆଧ୍ରଶ୍ଚିଦ୍ୟଂ ମନ୍ୟମାନସ୍ତୁରଶ୍ଚିଦ୍ରାଜା ଚିଦ୍ୟଂ ଭଗଂ ଭକ୍ଷୀତ୍ୟାହ ॥୩॥ ୨୮

ପୁଷ୍ପଦ୍ରବ ବ୍ରତେ ବୟଂ ନ ରିଷ୍ୟେମ କଦା ଚନ । ସ୍ତ୍ରୋତାରସ୍ତ୍ର ଇହସ୍ଥସି ॥୪॥ ୨୯

ପଥୟଥଃ ପରିପତିଂ ବଚସ୍ୟା କାମେନ କୃତୋ ଅଭ୍ୟାନଳକର୍ମ ।

ସ ନୋ ରାସଙ୍କୁରୁଧସ୍ତ୍ରାଗ୍ରା ପିୟଂପିୟଃ ସୀଷଧାତି ପ୍ର ପୁଷା ॥୫॥ ୩୦

ତ୍ରୀଣି ପଦା ବି ଚକ୍ରମେ ବିଷ୍ଣୁର୍ଗୋପା ଅଦାଭ୍ୟଃ । ଅତୋ ଧର୍ମାଣି ଧାରୟନ୍ ॥୬॥ ୩୧

ତଦ୍ଦିପ୍ରାସୋ ବିପନ୍ୟବୋ ଜାଗୃବାଃସଃ ସମିନ୍ଧତେ । ବିଷ୍ଣୋର୍ଯୁପୁରମଂ ପଦମ୍ ॥୭॥ ୩୨

ଘୃତବତୀ ଭୁବନାନାମଭିଶ୍ରୀୟୋର୍ବୀ ପୃଥ୍ୱୀ ମଧୁଦୁଘେ ସୁପେଶସା ।

ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବରୁଣସ୍ୟ ଧର୍ମଣା ବିଷ୍ଣୁତିତେ ଅଜରେ ଭୂରିରେତସା ॥୮॥ ୩୩

ୟେ ନଃ ସପତ୍ନା ଅପ ତେ ଭବନ୍ତିସ୍ତ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାମବ ବାଧାମହେ ତାନ୍ ।

ବସବୋ ରୁଦ୍ରା ଆଦିତ୍ୟା ଉପରିୟୁଗଂ ମୋଗ୍ରଂ ଚେତ୍ତାରମଧିରାଜମକ୍ରନ୍ ॥୯॥ ୩୪

ଆ ନାସତ୍ୟା ତ୍ରିଭିରେକାଦଶୈରିହ ଦେବେଭିର୍ଯ୍ୟାତଂ ମଧୁପେୟମଶ୍ୱିନା ।

ପ୍ରାୟୁସ୍ତାରିଷ୍ଟଂ ନୀ ରପାଂସି ମୃଷତଃ ସେଧତଂ ଦ୍ୱେଷୋ ଭବତଃ ସତାଭୁବା ॥୧୦॥ ୩୫

ଏଷ ବ ସ୍ତ୍ରୋମୋ ମରୁତ ଇୟଂ ଗୀର୍ମାନ୍ନାର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ମାନ୍ୟସ୍ୟ କାରୋଃ ।

ଏଷା ଯୁସୀଷ୍ଟ ତନ୍ନେ ବୟାଂ ବିଦ୍ୟାମେଷଂ ବୃଜନଂ ଜୀରଦାନୁମ୍ ॥୧୧॥ ୩୬

ସହସ୍ରୋମାଃ ସହସ୍ରନ୍ଦସ ଆବୃତଃ ସହସ୍ରମା ଋଷୟଃ ସପ୍ତ ଦୈବ୍ୟାଃ ।

ପୂର୍ବେଷାଂ ପଛାମନୁଦୃଶ୍ୟ ଧୀରା ଅନ୍ତାଲେଭିରେ ରଥେମା ନ ରଶ୍ମୀନ୍ ॥୧୨॥ ୩୭

ଆୟୁଷ୍ୟଂ ବର୍ଚସ୍ୟଃ ରାୟସ୍ତୋଷମୌଦ୍-ଭିଦମ୍ ।

ଇଦଂ ହିରଣ୍ୟଂ ବର୍ଚସ୍ତୁଜ୍ଜୈତ୍ରାୟାବିଶତାଦୁ ମାମ୍ ॥୧୩॥ ୩୮ (୧୯୦୦)

ନ ତଦ୍ରକ୍ଷାଂସି ନ ପିଶାତାସ୍ତ୍ରରନ୍ତି ଦେବାନାମୋଜଃ ପ୍ରଥମଜଃ ହ୍ୟେତତ୍ ।

ୟୋ ବିଭର୍ତ୍ତି ଦାକ୍ଷାୟଣଃ ହିରଣ୍ୟଃ ସ ଦେବେଷୁ କୃଣୁତେ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ସ

ମନୁଷ୍ୟେଷୁ କୃଣୁତେ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ॥୧୪॥ ୩୯

ଯଦାବଧୂନ୍ନାୟାୟା ହିରଣ୍ୟଃ ଶତାନୀକାୟ ସୁମନସ୍ୟମାନାଃ ।

ତନ୍ନ ଆ ବଧୂମି ଶତଶାରଦାୟାୟୁଷ୍ମାଞ୍ଜରଦଷ୍ଟିର୍ଯଥାସମ୍ ॥୧୪॥ ୪୦

ଉତ ନୋଽହିର୍ଭୁଧ୍ୟଃ ଶୃଣୋତ୍ତୁଜ ଏକପାତ୍-ପୃଥିବୀ ସମୁଦ୍ରଃ ।

ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଋତାବୃଧୋ ହୁବାନା ସୁତା ମନ୍ତ୍ରାଃ କବିଶସ୍ତ୍ରା ଅବନ୍ତୁ ॥୧୬॥ ୪୧

ଇମା ଗିର ଆଦିତ୍ୟେଭ୍ୟା ଘୃତସ୍ନୁଃ ସନାତ୍ରାଜେଭ୍ୟା ଜୁହ୍ୱା ଜୁହୋମି ।

ଶୃଣୋତୁ ମିତ୍ରୋ ଅୟମା ଭଗୋ ନସ୍ତୁବିଜାତୋ ବରୁଣୋ ଦକ୍ଷୋ ଅଂଶଃ ॥୧୭॥ ୪୨

ସପ୍ତ ଋଷୟଃ ପ୍ରତିହିତାଃ ଶରୀରେ ସପ୍ତ ରକ୍ଷନ୍ତି ସଦମପ୍ରମାଦମ୍ ।

ସପ୍ତାପଃ ସ୍ୱପତୋ ଲୋକମୀୟୁସ୍ତତ୍ ଜାଗୃତୋ ଅସ୍ୱପ୍ନଜୌ ସତ୍ରସଦୌ ଚ ଦେବୌ ॥୧୮॥ ୪୩

ଉତ୍ତିଷ୍ଠ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତେ ଦେବୟନ୍ତସ୍ତେମହେ ।

ଉପ ପ୍ର ଯନ୍ତୁ ମରୁତଃ ସୁଦାନବ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଶୂର୍ଭବା ସତା ॥୧୯॥ ୪୪

ପ୍ର ନୂନଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିର୍ମନ୍ତ୍ରଂ ବଦତୁ୍ୟକ୍ଥ୍ୟମ୍ ।

ୟସ୍ମିନ୍ନିନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅୟମା ଦେବା ଓକାଂସି ଚକ୍ରିରେ ॥୨୦॥ ୪୫

ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତେ ତୁମସ୍ୟ ଯନ୍ତା ସୁକ୍ତସ୍ୟ ବୋଧି ତନୟଂ ଚ ଜିନ୍ତୁ ।

ବିଶ୍ୱଂ ତଦ୍-ଉଦ୍ରଂ ଯଦବନ୍ତି ଦେବା ବୃହଦ୍ୱଦେମ ବିଦଧେ ସୁବୀରାଃ ।

ୟ ଇମା ବିଶ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଯୋ ନଃ ପିତାନ୍ନପତେନ୍ନସ୍ୟ ନୋ ଦେହି ॥୨୧॥ (୨) ୪୬ (୧୯୦୮)

ୟଞ୍ଜାଗ୍ରତଃ ପଞ୍ଚବିଂଶତିଃ ॥୧୫॥ ଆରାତ୍ରେ୍ୟକବିଂଶତିଃ ॥୨୧॥

ଦ୍ୱୟୋରନୁବାକେଷୁ ଷଟ୍ତତ୍ୱାରିଂଶତ୍ ॥୪୬॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୩ ॥

